

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5Ps/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624200635
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624200635.1

Uznesenie

Okresný súd Lučenec pred sudcom JUDr. Luciou Šupenovou v právnej veci pozbaveného spôsobilosti na právne úkony: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: C. D. XXXX/XX, XXX XX E., t. č.: F. G. G. E., C. D. XXXX/XX, XXX XX E., štátny občan SR, o návrhu navrhovateľky: H. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: B. XXX, XXX XX B., za účasti navrhovaného opatrovníka: Mesto Lučenec, so sídlom: J. K. XXX, XXX XX E., v zast.: JUDr. Róbert Gombala, advokát, advokátska kancelária so sídlom: L. M. N. O. XX/X, XXX XX E., o zmenu opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Súd odvoláva H. I., nar. XX.XX.XXXX, z funkcie opatrovníka pre osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX.

II. Osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, umiestneného v F. G. G. E., so sídlom: D. C. XX, XXX XX E., ustanovuje za opatrovníka Mesto Lučenec, so sídlom: Ulica Novohradská č. 1, Lučenec, IČO: 00 316 181, ktoré je oprávnené a povinné ho zastupovať, spravovať všetky jeho bežné záležitosti pri rozhodovaní o dôležitých životných otázkach v súvislosti s plánovaním a riadením jeho života, ako aj vo všetkých majetkovoprávných otázkach pri disponovaní s materiálnymi a finančnými prostriedkami v styku so štátnymi úradmi, úradmi samosprávy, so zaisťovaním a starostlivosťou o jeho zdravie, pričom všetky finančné a materiálne prostriedky je povinné používať v jeho záujme.

III. V podstatných veciach potrebuje súhlas súdu.

IV. Opatrovník je povinný predkladať príslušnému súdu správu o výkone funkcie opatrovníka vždy k 30.06. a k 31.12. v každom kalendárnom roku a po skončení zastupovania, prípadne po ukončení jeho funkcie, predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku.

V. Týmto uznesením sa mení uznesenie Okresného súdu Lučenec, č.k. 10Ps/4/2019-20 zo dňa 31.01.2019.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - ustanovený opatrovník osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX podal návrh o zmenu opatrovníka. Svoj návrh zdôvodnil odchodom do dôchodku, a teda ukončením pracovného pomeru v zariadení, kde je osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony umiestnená. Súd na základe vyššie uvedeného považuje za dôvodné jeho odvolanie z funkcie opatrovníka a ustanovenie mu Mesta Lučenec za opatrovníka.

2. Z rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10Ps/4/2019- 20 zo dňa 31.01.2019 má súd za preukázané, že ZSS LIBERTAS bolo odvolané z funkcie opatrovníka a ustanovená za opatrovníka bola navrhovateľka.

3. Súd zisťoval okruh príbuzných osoby pozbavenej spôsobilosti, ktorých sa sa ale zistiť nepodarilo.

4. Zástupca Mesta Lučenec na pojednávaní zotrval na svojom písomnom podaní a nesúhlasom stanovisku s ustanovením za opatrovníka. Argumentoval, že pozbavený spôsobilosti na právne úkony je umiestnený v zariadení F. E. so sídlom D. C. P. E., ktoré je subjektom so samostatnou pôsobnosťou, a ktoré mu v súčasnosti poskytuje celodennú službu pobytovou formou. Mal za to, že pokiaľ súd ustáli, že nie je žiadna iná osoba, či už zo strany rodinného príslušníka alebo iná vhodná osoba, ktorá by prichádzala do úvahy, navrhoval ustanoviť za opatrovníka (verejného) Banskobystrický samosprávny kraj, prípadne zamestnanca iného jeho zariadenia, pokiaľ je oprávnené vystupovať vo svojom mene (§ 27 ods. 3 Občianskeho zákona).

5. Podľa § 274 ods. 1 CMP súd rozhoduje uznesením.

6. Podľa § 274 ods. 2 CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

7. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

8. Podľa § 276 CMP súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

9. Podľa § 277 ods. 1 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

10. Podľa § 277 ods. 2 CMP súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

11. Citované ustanovenie § 27 ods. 3 OZ vymedzuje hľadiská pre určenie osoby, ktorá môže byť súdom ustanovená do funkcie opatrovníka, pričom uvedené poradenie osôb je pre súd záväzné. Sú nimi príbuzní, fyzické osoby, iná vhodná osoba spĺňajúca podmienky pre ustanovenie opatrovníka a orgán miestnej správy alebo jeho zariadenie s právnou subjektivitou. Subsidiárne zákon počíta s možnosťou ustanovenia takzvaného verejného opatrovníka, t. j. orgánu miestnej samosprávy prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom. S možnosťou ustanovenia obce do funkcie opatrovníka počíta aj § 60 ods. 2 Zákona o rodine. Pre naplnenie účelu inštitútu opatrovníka a jeho riadny a zodpovedný výkon treba však predpokladať, že opatrovník s výkonom tejto funkcie súhlasí.

12. Z vyššie uvedeného eklatantne vyplýva, že opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. V prípade, ak sa súdu napriek všetkému úsiliu nepodarí nájsť v okruhu príbuzných, či iných vhodných subjektov osobu opatrovníka a situáciu postihnutých osôb nemožno, či už pre nedostatok miesta alebo z iných vážnych dôvodov riešiť umiestnením v niektorom sociálnom zariadení, súd ustanoví za opatrovníka orgán miestnej samosprávy prípadne jeho zariadenie, pokiaľ je oprávnené vystupovať vo svojom mene (§ 27 ods. 3 Občianskeho zákona). Takzvaný verejný opatrovník vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich zamestnancov na základe uznesenia súdu v súlade s vymedzením úloh miestnej samosprávy a jej zariadení podľa zákona o obecnom zriadení.

13. V zásade sa vyžaduje, aby súdom ustanovený opatrovník s prevzatím funkcie opatrovníka súhlasil a aby nebol do tejto funkcie ustanovený proti svojej vôli. Ak ale vhodná fyzická osoba zistená nebola, niet inej možnosti ako ustanoviť takzvaného verejného opatrovníka, kedy súd musí zabezpečiť ochranu práv osoby obmedzenej spôsobilosti ustanovením jej opatrovníka. Predmetné jednoznačne vyplýva zo znenia vyššie citovaného ustanovenia § 27 ods. 3 OZ, ktoré je formulované imperatívne. Za situácie, keď súd musí na základe zákonného príkazu ustanoviť osobe pozbavenej alebo obmedzenej spôsobilosti na právne úkony opatrovníka, pričom žiadna vhodná fyzická osoba sa nenašla a nezostáva iná možnosť ako ustanoviť jej za opatrovníka obec, nemôže už byť potom relevantným, že obec ako verejnoprávny orgán s ustanovením za opatrovníka nesúhlasí. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustálenú judikatúru

súdob, v zmysle ktorej možno ustanoviť národný výbor (teraz orgán miestnej samosprávy), prípadne jeho zariadenie za opatrovníka občana nie je viazané na súhlas týchto orgánov a organizácií. Ak sa nepodarilo nájsť vhodného občana - fyzickú osobu pre túto funkciu, povinnosťou súdu je, aby ustanovil orgán miestnej samosprávy (R 45/1986). Pre toto ustanovenie za opatrovníka nie je rozhodujúca okolnosť, či v tomto zariadení sú vytvorené všetky organizačné predpoklady na výkon funkcie opatrovníka. Nie je rozhodujúce, že národný výbor (teraz orgán miestnej samosprávy) uvádza, že na výkon funkcie opatrovníka nemá vytvorené predpoklady (R 54/1984), resp. v tomto prípade argument organizačnej zdlhavosti a komplikovanosti celého procesu.

14. Zmyslom právnej úpravy je dôsledne hájiť záujmy osoby, ktorá bola pozbavená respektíve bola obmedzená spôsobilosťou na právne úkony teda osoby, ktorá si nedokáže, respektíve nie je spôsobilá svoje práva a záujmy adekvátnym spôsobom hájiť sama.

15. Ustanovenie opatrovníka tejto osoby z kruhu osôb v príbuzenskom pomere má v zmysle zákona dikcie zásadne prednosť inou alternatívou. Z týchto osôb je predpoklad, že medzi nimi existujú určité bližšie osobné citové a emotívne väzby založené na príbuzenskom alebo inom obdobnom blízkom či rodinnom pomere, povinnosť i oprávnenie vykonávať funkciu opatrovníka, je tak ponímaná osobnejšie a je preto v záujme aj spoločnosti, aby plnením funkcie opatrovníka (za predpokladu, že je vykonávaná zodpovedne a svedomite) bola v prvom rade poverená fyzická osoba blízka osobe zbavenej, či obmedzenej spôsobilosti na právne úkony. Pre naplnenie účelu inštitútu opatrovníctva a jeho riadny a zodpovedný výkon treba však predpokladať, že opatrovník s výkonom tejto funkcie súhlasí. Ustanoviť za opatrovníka právnickú osobu, a to či už orgán miestnej samosprávy alebo iné zariadenie s právnou subjektivitou, má mať v zásade len výnimočný, ojedinelý charakter a to až v prípade, pokiaľ žiadna iná vhodná fyzická osoba nie je schopná alebo ochotná funkciu opatrovníka zodpovedne vykonávať, respektíve nemá na to vytvorené všetky predpoklady. Ak súd má za to že je vhodné ustanoviť za opatrovníka právnickú osobu v týchto prípadoch sa vyžaduje, aby súd riadne a presvedčivo odôvodnil, prečo ustanovil za opatrovníka právnickú osobu a zdôvodnil, prečo nie je možnosť touto funkciou poveriť žiadneho z okruhu príbuzných, či blízkych osôb nesvojprávneho.

16. Súd poukazuje na právny názor vyslovený v rozhodnutiach Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoP/7/2013 zo dňa 21.01.2013, sp. zn. 15Cop/23/2014 zo dňa 15.04.2014, sp. zn. 13CoP/4/2021 zo dňa 26.03.2021, sp. zn. 15CoP/25/2021 zo dňa 02.06.2021, sp. zn. 13CoP/43/2020 zo dňa 27.05.2021 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Cop/29/2014 zo dňa 27.11.2014.

17. Vzhľadom na tú skutočnosť, že opatrovník A. B. ukončil pracovný pomer v zariadení, v ktorom je umiestnený a zároveň nesúhlasil v zotrvaní pozície opatrovníka, pričom neexistujú žiadni príbuzní, ktorí by vedeli vykonávať funkciu opatrovníka a teda súdu nie je známa žiadna osoba, ktorá by spĺňala predpoklady pre ustanovenie za opatrovníka, súd na základe vyššie uvedeného za opatrovníka ustanovil mesto Lučenec, ktoré s ustanovením za opatrovníka nesúhlasilo, avšak v konečnom dôsledku súd má za to, že i napriek svojmu nesúhlasu, mesto, ktorého úlohou je okrem iného starostlivosť o potreby obyvateľov v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 369/1999 Zb. o obecnom zariadení a ktoré môže poskytovať podpornú sociálnu službu spočívajúcu v pomoci pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností (§ 12 ods. 1 písm. e) bod 2, § 55 a § 80 písm. g) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení, má byť v tomto prípade ustanovené za opatrovníka. Súd dopĺňa, že pokiaľ dospeje k záveru, že žiaden príbuzný opatrovanca nie je vhodnou osobou pre ustanovenie za opatrovníka, môže pristúpiť k ustanoveniu tzv. verejného opatrovníka, pričom ustanovenie verejného opatrovníka už nie je viazané na súhlas s opatrovníctvom. Zariadenie, v ktorom je pozbavený spôsobilosti na právne úkony umiestnený nemožno ustanoviť za opatrovníka a ani jeho zamestnanca, vzhľadom na ust. § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. A. B. má evidovaný trvalý pobyt na území Mesta Lučenec, je jeho občanom. Ustanovenie § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 2 ods. 1, prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení predstavuje subsidiárnu možnosť ustanoviť obec za tzv. verejného opatrovníka osobe, ktorá ho musí mať ako zákonného zástupcu, ak neexistuje iná osoba, ktorá by spĺňala podmienky na ustanovenie opatrovníka. Každá fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky je obyvateľom určitej obce. Zákonodarca zvolil toto kritérium z dôvodu, že medzi obcou a jej obyvateľom existuje špecifický vzťah, ktorý zahŕňa starostlivosť o potreby obyvateľov obce (viď názor z rozhodnutia NS SR 7 Cdo/20/2022 zo dňa 28.2.2022). Možno

uzavrieť, že ustanovenia Mesta Lučenec za opatrovníka korešponduje s názorom NS SR v rozhodnutí č. 7 Cdo/20/2022 zo dňa 28.2.2022, navyše je voľbou aj najvhodnejšej alternatívy, tak z hľadiska teritoriálnej blízkosti a prístupu v súvislosti so zabezpečením ochrany záujmov A. B.– občana s trvalým pobytom v Meste Lučenec, umiestneného v zariadení v územnom obvode Mesta Lučenec. Súd kladie akcent na tú skutočnosť, že základnou úlohou obcí a miest v zmysle zákona pri výkone samosprávy je pritom práve starostlivosť o potreby jej obyvateľov, pričom výkon funkcie opatrovníka má z pohľadu obce (mesta) svojou povahou blízko k splneniu jej úloh na úseku sociálnej kurately a poskytovania sociálnych služieb. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona o obecnom zriadení je „povinnosťou obce“ zabezpečiť starostlivosť o potreby jej obyvateľov. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov súhlas tzv. verejného opatrovníka s ustanovením sa nevyžaduje. Pokiaľ právny zástupca Mesta Lučenec sa dožaduje ustanoviť za opatrovníka (verejného) Banskobystrický samosprávny kraj odkazom na zák. č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v zмене neskorších predpisov argumentujúc, že vyšší územný celok môže zabezpečiť poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12 a následne preto „môže“ poskytovať aj pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností – uvedené oprávnenie „možnosť poskytovania pomoci pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností“ vyššieho územného celku ani súd vzhľadom na zistené okolnosti individuálnej povahy v tejto súdnej veci neuprednostnil pred zákonnou povinnosťou obce vyjadrenou v ust. § 1 ods. 2 zákona o obecnom zriadení zabezpečiť starostlivosť o potreby jej obyvateľov.

18. Podľa § 28 Občianskeho zákona opatrovník je povinný spravovať majetok opatrovníka (ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu) a v prípade potreby je opatrovník povinný zastupovať opatrovanca v konaní pred súdom, štátnymi orgánmi, orgánmi samosprávy. So správou majetku je potom spojené predkladanie správy o výkone opatrovníckej funkcie dvakrát ročne a po skončení opatrovania predloženie záverečného účtu o správe majetku opatrovanca. Vymedzený rozsah opatrovníckych práv a povinností determinujúci charakter funkcie opatrovníka nemôže tak predstavovať pre orgán miestnej správy neprimerané zaťaženie, ktoré by od neho nebolo možné spravodlivo požadovať.

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkom nemá nárok na jej náhradu, ak nie je ustanovené inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 03 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.